

KLIMATICKÁ POLITIKA

SOUČASNÉ TRENDY – GLOBÁLNÍ, EVROPSKÉ A NÁRODNÍ

Viktor Třebický (CI2)
Klára Šutlovičová (Glopolis)

Praha, 22. 1. 2019

ZDÁ SE, ŽE ŘEŠENÍ GLOBÁLNÍ KLIMATICKÉ ZMĚNY PŘESAHUJE NAŠE SÍLY

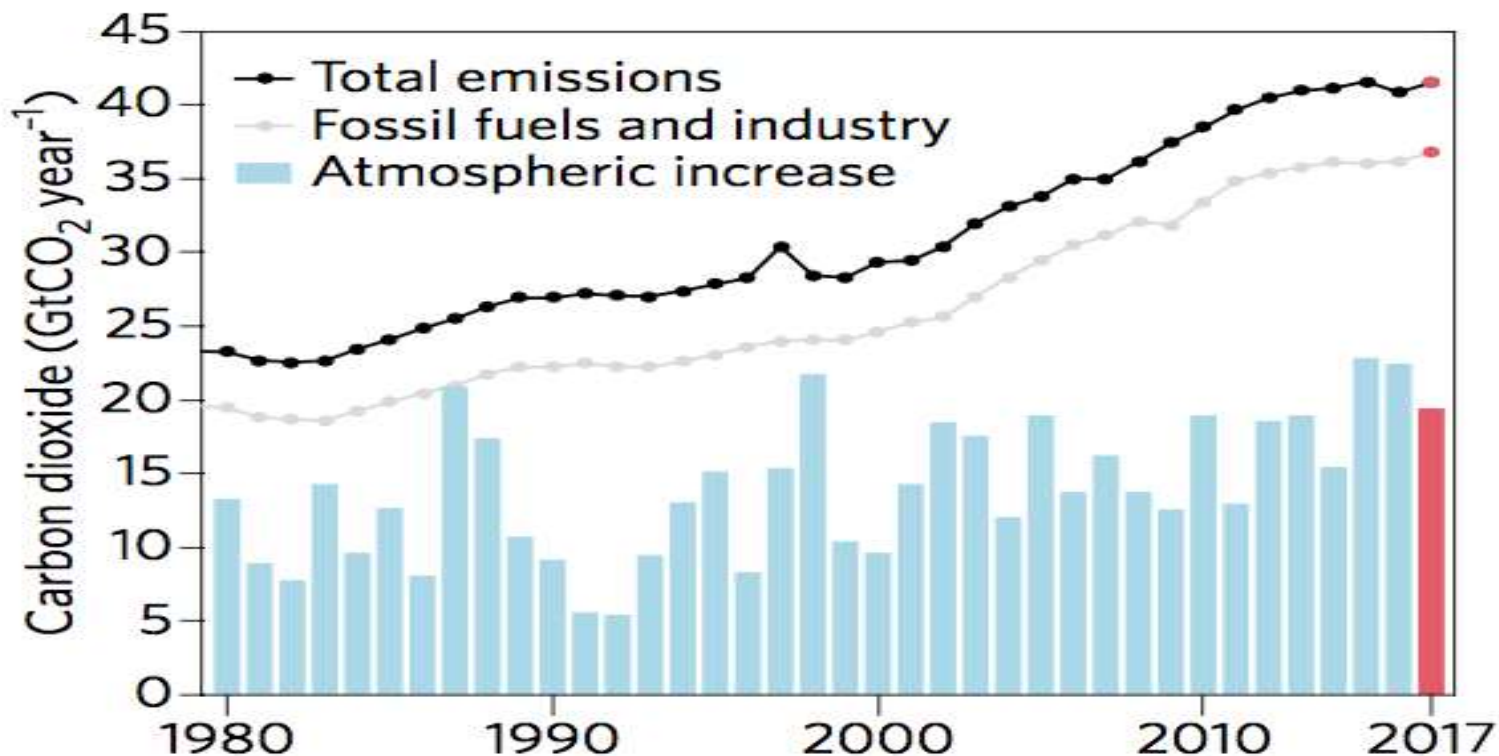
Guvernér britské centrální banky Mark Carney 2015, 2018:
„Klimatická změna je blížící se tragédie, která zatíží příští generace, přičemž ta současná nemá žádnou motivaci, aby ji řešila“.

V roce 2016 jsme “přidali” **historicky nejvíce emisí CO₂**

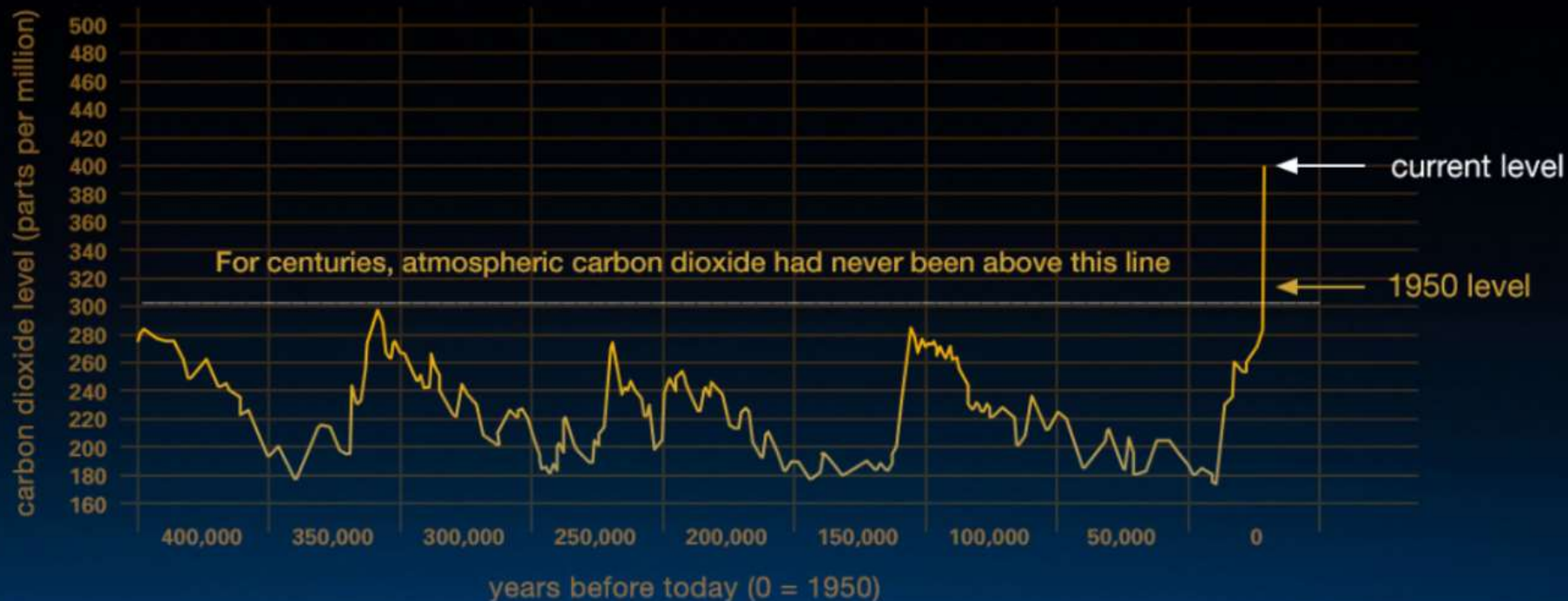
V roce 2017 – **nárůst o 2 ppm (20 Gt CO₂)**

V roce 2018 – **pravděpodobně ještě více**

Zdroj: United States National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA)

Koncentrace skleníkových plynů v atmosféře neudržitelně roste

Zdroj:

Snědli jsme 2/3 uhlíkového koláče a další nemáme

Čas zbývající pro nutné činy se rychle krátí

65 % uhlíkového rozpočtu slučitelného s cílem, aby oteplení nepřesáhlo 2 °C, již bylo vyčerpáno do roku 2012

Ekonomický růst a snižování emisí nejdou dohromady

DEBUNKER

Why Growth Can't Be Green

New data proves you can support capitalism or the environment—but it's hard to do both.

BY **JASON HICKEL** | SEPTEMBER 12, 2018, 8:00 AM

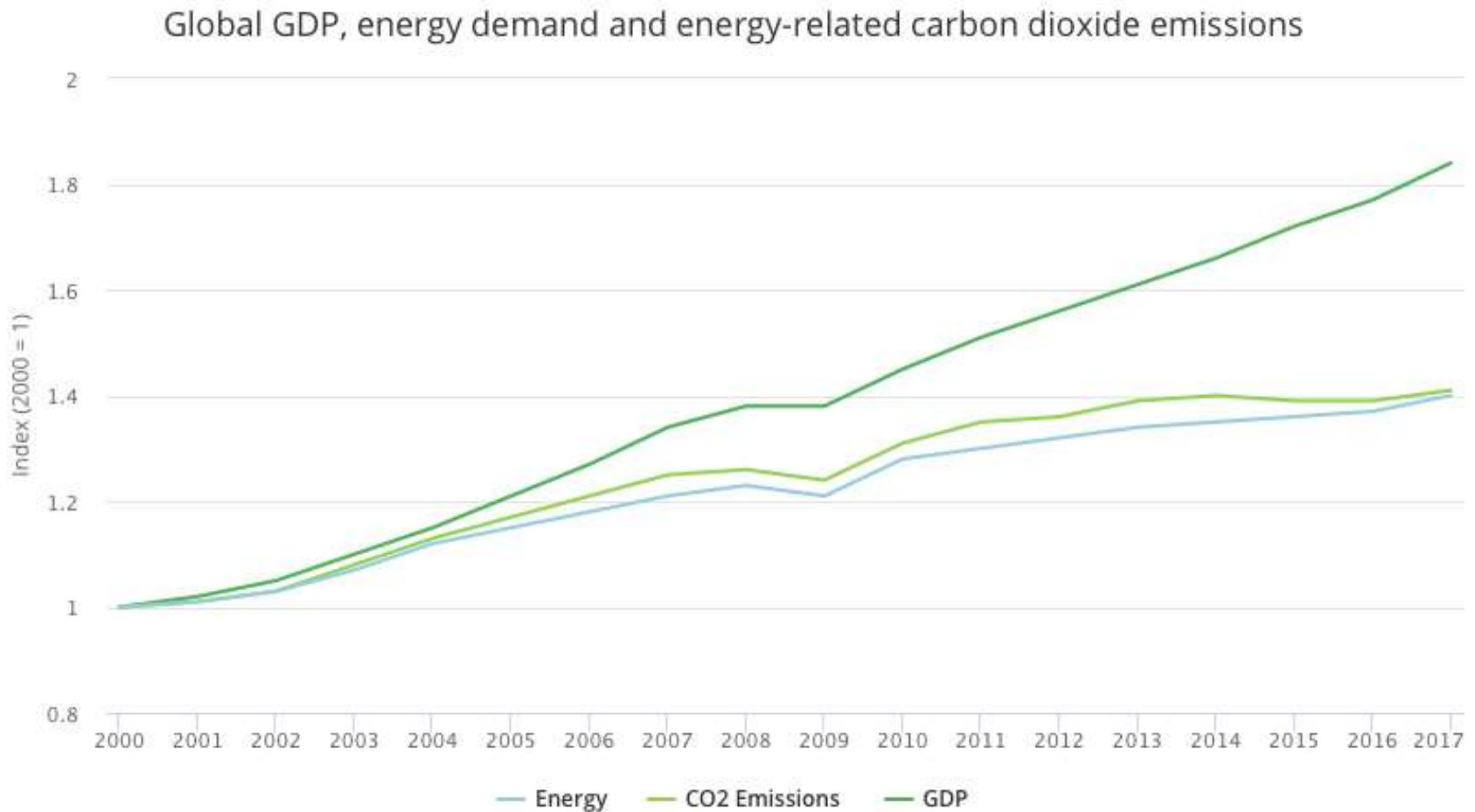
New evidence suggests that green growth isn't the panacea everyone has been hoping for. In fact, it isn't even possible.

We might shift the economy to services such as education and yoga, but even universities and workout studios require material inputs.

Naopak: ekonomický růst a růst emisí jdou ruku v ruce

...nedaří se decoupling

-18 °C

(tedy jako v mrazáku) by zhruba činila průměrná teplota na Zemi, pokud by nefungoval skleníkový jev v současné podobě. Jeho síla totiž ohřívá Zemi o pro život zásadních

+33 °C

Žijeme ve skleníku

*Jak ho ochladit?
Jak zamezit jeho dalšímu prohřívání?*

Historie # 1

S. Arrhenius (1859-1927): efekt vlivu CO₂ na teplotu Země

1979 první **Světová konference o klimatu (WCC)**

1988 založen **Mezivládní panel pro změnu klimatu (IPCC)**

1990 **První hodnotící zpráva IPCC:**

příspěvky cca 400 vědců

hlavní sdělení: změna klimatu je reálná a něco musíme udělat

1992 **Summit Země** (Rio de Janeiro):

Rámcová **úmluva OSN** (UNFCCC) o změně klimatu
připravena k ratifikaci společně
s úmluvami o biodiverzitě a dezertifikaci

“

*The ultimate objective... is to achieve... stabilization of greenhouse
gases in the atmosphere at a level that would **prevent dangerous**
anthropogenic interference with the climate system.*

”

United Nations
Framework Convention on
Climate Change

UNFCCC – hlavní body

Je třeba v zájmu bezpečnosti lidí jednat - a to i přes vědeckou nejistotu

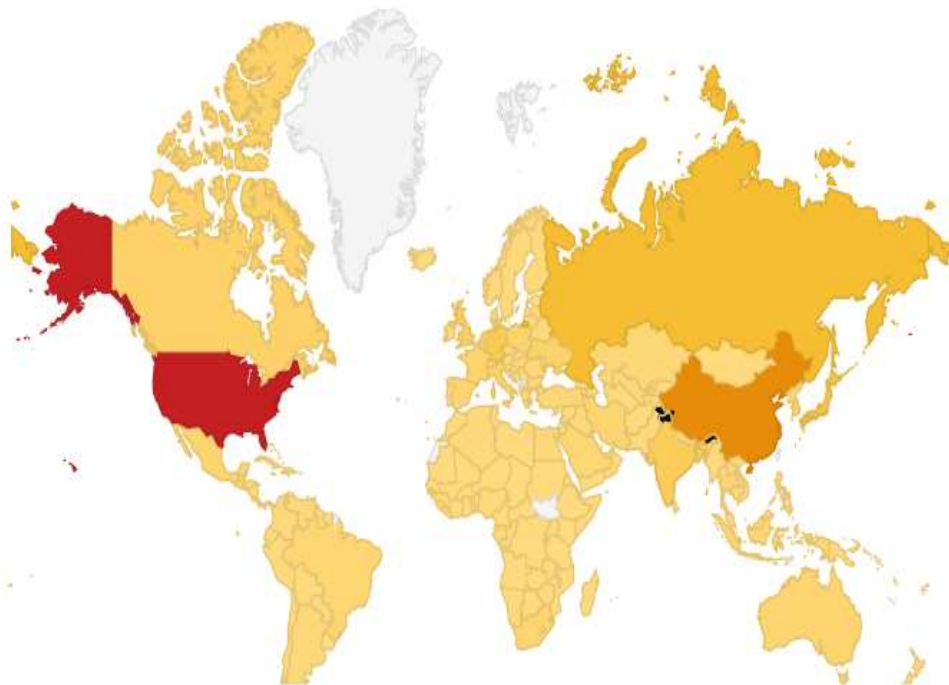
Vznešený cíl, ale co to znamená?

*„at a level that would prevent **dangerous anthropogenic (human induced) interference with the climate system**“*

Vyspělé země nesou hlavní zodpovědnost ve:
snižování emisí, poskytování financí, transferu technologií a budování kapacit

Emise oxidu uhličitého, 1995

GHG Emissions by Gas (excluding LUCF) - Total CO₂ (excluding Land-Use Change and Forestry) - 1995 (MtCO₂)

Visualization powered by WRI's [CAIT Climate Data Explorer](#)

 WORLD RESOURCES INSTITUTE

Kjótský protokol (1997) – hlavní body

Fakticky **zmrazil** emise skleníkových plynů v Evropě a několika dalších velkých ekonomikách (celkem 36 zemí)

Ale **USA** a **Kanada** odstoupily (a jejich emise dál rostly)

Vznikl v době, kdy země jako **Čína** nebo **Indie** měly ještě poměrně malé emise

Různé cíle pro snížení emisí: - 8 % až + 10 %

Výsledek: účastníci se země snížily emise celkem o 24 % (požadavek byl 5 %)

10 zemí vypouštělo více emisí - nákup emisních kreditů

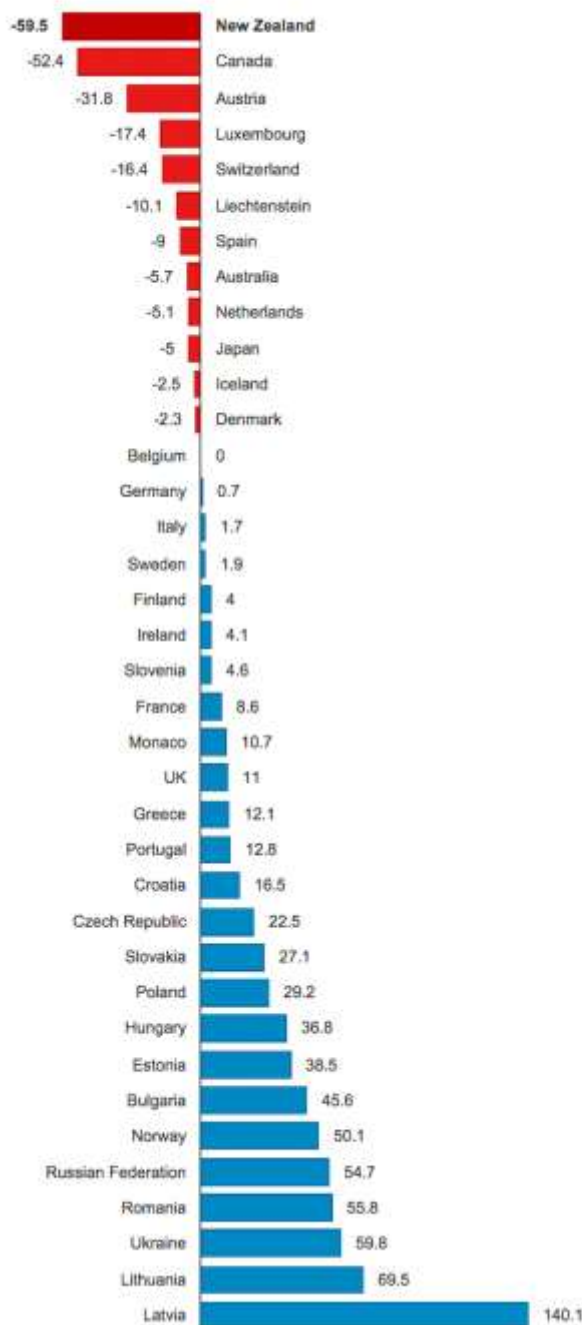

Historie # 3

2005 Kjótský protokol
vstupuje v platnost
(díky Rusku!)

2007 začíná vyjednávání
nové dohody
(s platností po roce 2012)

2009 Kodaň

Konference v Kodani 2009: velká očekávání

45 000 lidí

119 vrcholných politiků a političek

Dohoda z Kodaně – hlavní body

2009: Kodaň

Shoda na cíli: udržet růst průměrné teploty na + 2°C

Bohaté státy budou dávat cca 100 miliard USD ročně na:

pomoc nejchudším zemím s adaptacemi na nevyhnutelné změny klimatu...

... a s investicemi do čistých technologií

(Světová banka: změna klimatu ohrožuje 1.3 miliardy lidí)

Rozsah finančních potřeb: stovky miliard USD ročně

2010: Cancún (Mexiko) – **Zelený klimatický fond (GCF)**

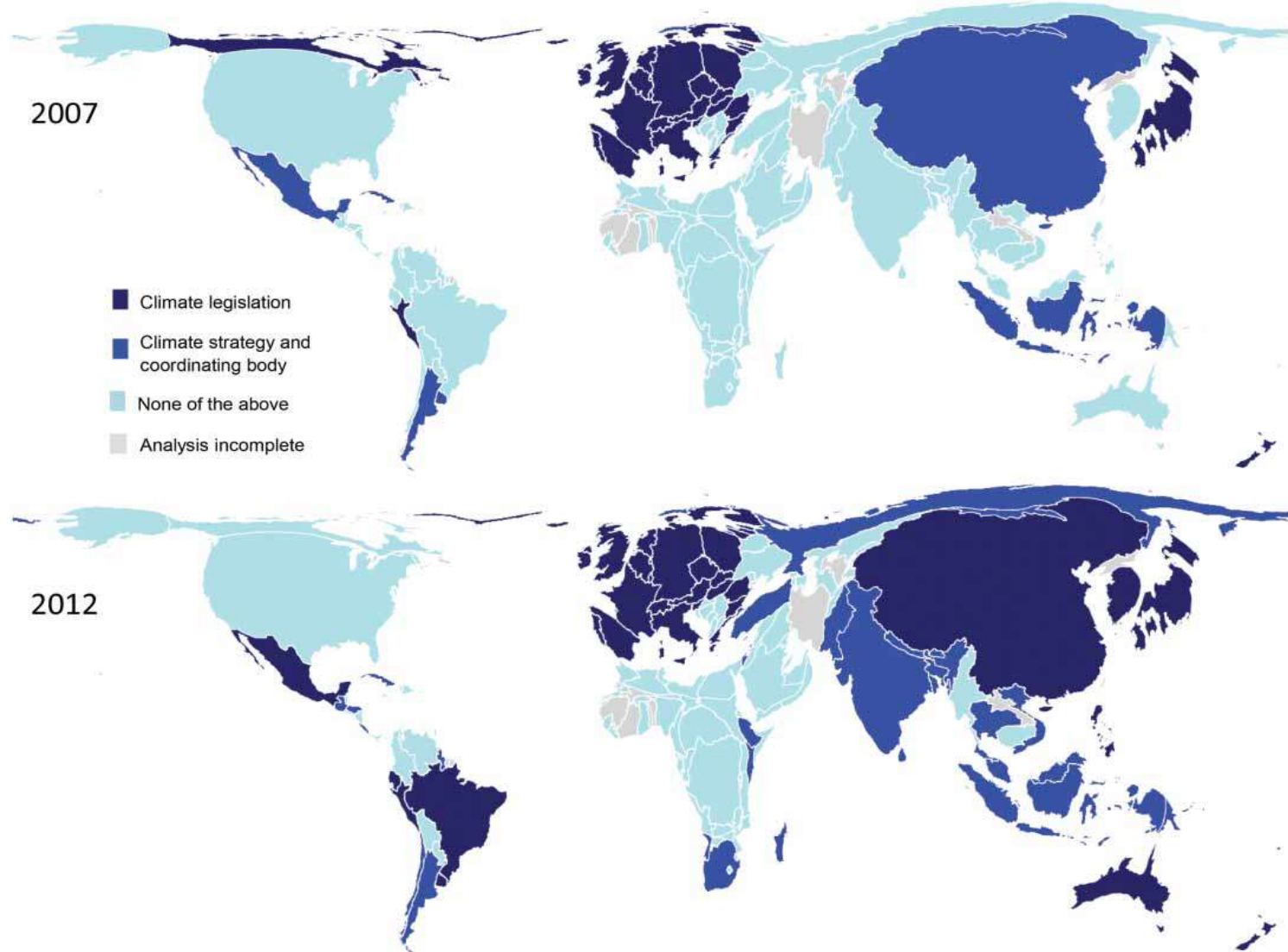
2011: Durban – nová dohoda v 2015, s platností pro všechny od 2020

...nicméně

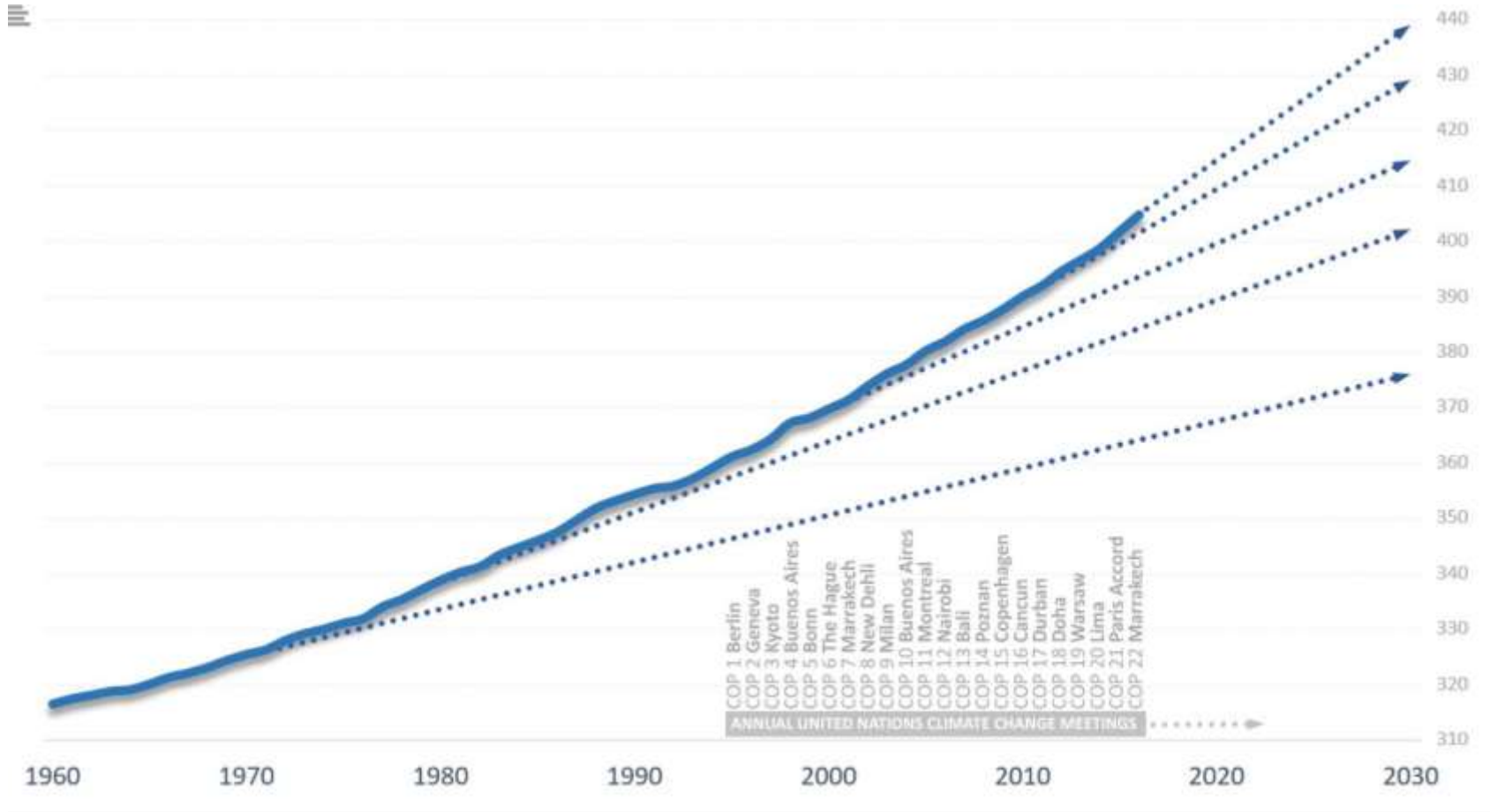
Jednotlivé země, nezávisle na mezinárodních jednáních,
přijímají vlastní opatření

Podobně také města, regiony, byznys, jednotlivci

Země s opatřeními na ochranu klimatu 2007 vs. 2012

Avšak mezitím....emise stále rostou

Zdroj: United States National Oceanic and Atmospheric Administration (NOAA)

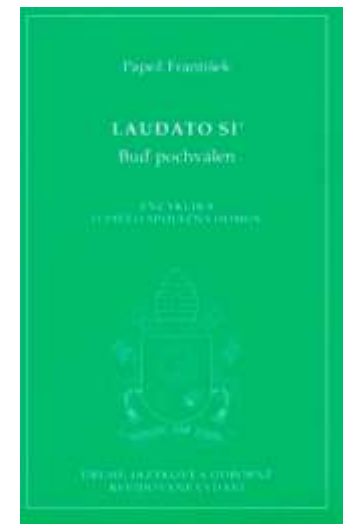
Historie # 4

Dohoda **USA-Čína** o snižování emisí (pokles spotřeby uhlí v Číně, **1 uhelná elektrárna** zavřená každých 10 dní v USA)

Čína s Japonskem staví více solárních elektráren než zbytek světa

Velcí investoři, města, univerzity přestávají podporovat fosilní paliva

Encyklika papeže Františka

V Paříži (2015)

Vystoupení hlav států na začátku konference (přes 150 vrcholných politiků a političek, solidarita, důvěra v multilaterální jednání)

- Transparentní proces, bezpočet doprovodných akcí

Výsledky summitu v Paříži

Dohoda je **právně závazná** (a má silnou politickou podporu)

Všechny státy se budou podílet na naplňování dohody

Obsahuje závazný systém pro **monitorování a reportování**

Zpřísnění cíle: udržet růst globální teploty mezi
+ 2 °C a + 1,5 °C

Závazky lze pouze zpřísnovat, nikoli opačně

Veškeré antropogenní emise po 2050 by měly být kompenzovány
a/nebo ukládány

Adaptace a resilience stejně důležité jako
jako snižování emisí

Revize postupu **každých 5 let**

Výsledky: kdo a o kolik bude snižovat emise

Přístup „zdola nahoru“ – **národní příspěvky ke globální smlouvě**

Hlavní bod, drtivá většina vznikla před Paříží (187 zemí)

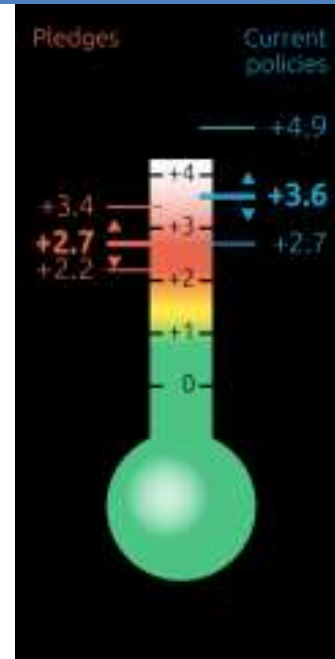
USA i Evropa **snižují emise**

Čína **omezí růst** emisí

Rozvojové země přicházejí s řadou vlastních iniciativ (**rozvoj OZE**, omezení odlesňování apod.)

Prozatím nepostačují ani na 2 °C, ale klíčové **jako první krok**

Revize každých 5 let

Jak to vidí **byznys**

Paris Climate Deal Sinks Co... x +

fortune.com/2015/12/14/paris-climate-deal-sinks-coal-stocks-lifts-renewable-energy/ Hledat

TIME INC. NETWORK: F FORTUNE M MONEY T TIME SI SPORTS ILLUSTRATED G GOLF TL TRAVEL + LEISURE P PEOPLE MORE

FORTUNE SUBSCRIBE

NEWS POPULAR VIDEOS FORTUNE 500

FINANCE INVESTOR'S GUIDE

Paris Climate Deal Sinks Coal Stocks, Lifts Renewable Energy

by Reuters DECEMBER 14, 2015, 12:35 PM EST

✉️ 🐦 f in

“Ghost Screenings” and Fraud Hit Chinese Cinema 4:15 AM EST

What Iran’s Elections Mean for its Future 3:00 AM EST

The Surprising Reasons Why Most Girls Don’t Code 1:00 AM EST

Target Doubles Down on Healthy, Eco-Friendly Products 12:02 AM EST

Bernie Sanders Just Changed the Democratic Presidential Race MARCH 8, 2016

In Victory, Donald Trump Tries a New Tack: Nice Guy MARCH 8, 2016

3 Ways to Avoid Hiring a Terrible Employee MARCH 8, 2016

In Michigan, Donald Trump Takes Control MARCH 8, 2016

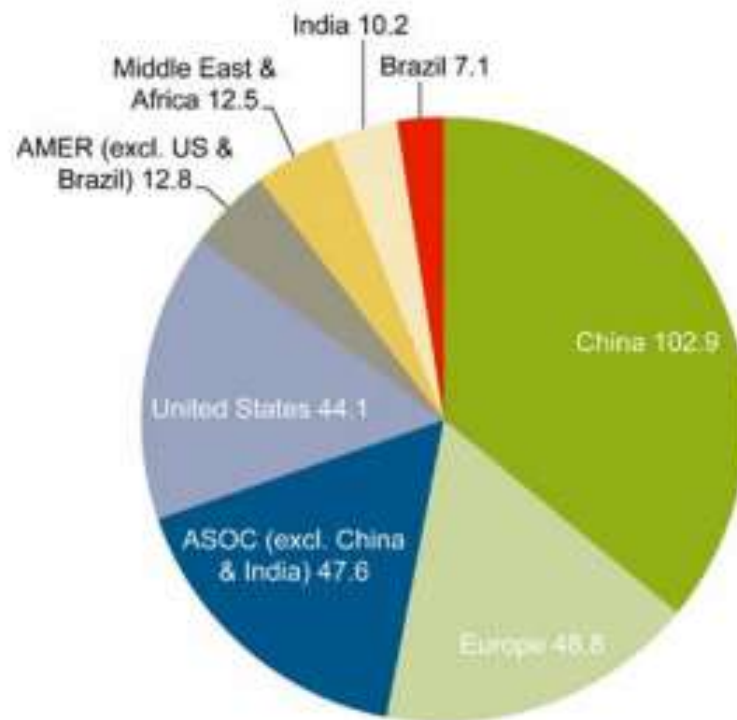
CS 12:22

Jak to vidí Čína

V roce 2016 vláda zastavila výstavbu nových uhelných elektráren v 15 regionech po celé Číně, uhlí je stále více nahrazováno OZE, zemním plynem a jadernými zdroji.

Spotřeba uhlí ve třech po sobě jdoucích letech klesla (2013 až 2016).

FIGURE 13. GLOBAL NEW INVESTMENT IN RENEWABLE ENERGY BY REGION, 2015, \$BN

New investment volume adjusts for re-invested equity. Total values include estimates for undisclosed deals.

Source: UNEP, Bloomberg New Energy Finance

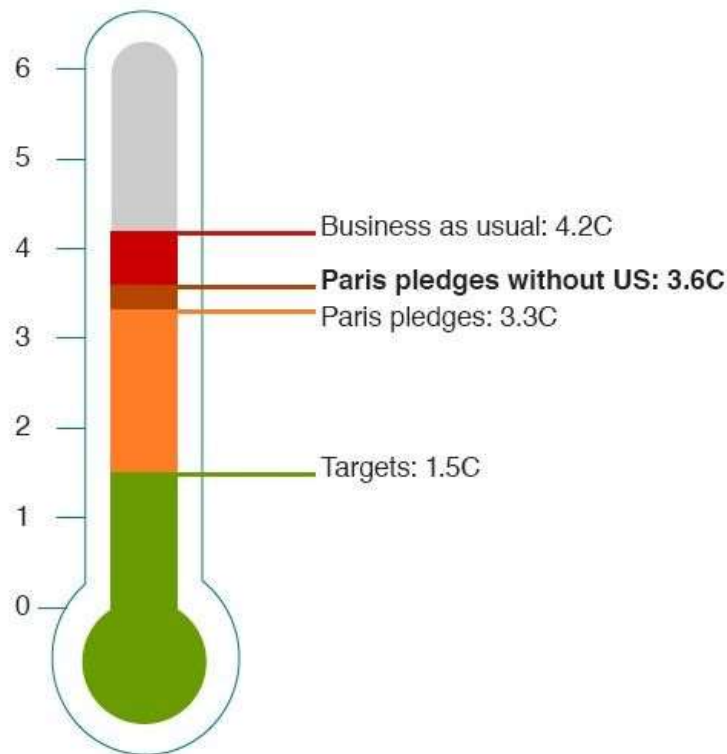

Jak to vidí **D. Trump**

<https://videacesky.cz/video/last-week-tonight-parizska-dohoda>

Increase in global temperature by 2100

C°

Uncertainty range on US prediction is 2.1C to 4.7C

Source: Climate interactive

BBC

769 000 pracovních
míst v čisté
energetice (OZE)

187 000 pracovních
míst ve fosilní
energetice

[Climate Deregulation Tracker](#)
na webu Columbia Law
School

Jak to vidí **V. Klaus**

*„I spor o takzvané globální oteplování patří minulosti. Navzdory evidentní a dobře dokumentované „klimatické pauze“ (18 let nedošlo k žádnému zvýšení globálních teplot) vyhráli klimatičtí alarmisté tento spor - se všemi dobře známými negativními důsledky pro svobodu a prosperitu.“
(září 2017, mítink AfD v Norimberku).*

Klimapolitika EU

2007 schválen **Klimaticko-energetický balíček 2020:**

20 % snížení emisí

20 % energie z OZE

20% zlepšení energetické účinnosti

2009 **přijata legislativa k implementaci cílů**

2014 schválen **rámec pro klima a energetiku do roku 2030:**

alespoň 40 % snížení emisí

alespoň 27 % podíl OZE na konečné spotřebě

alespoň 27 % zlepšení energetické účinnosti

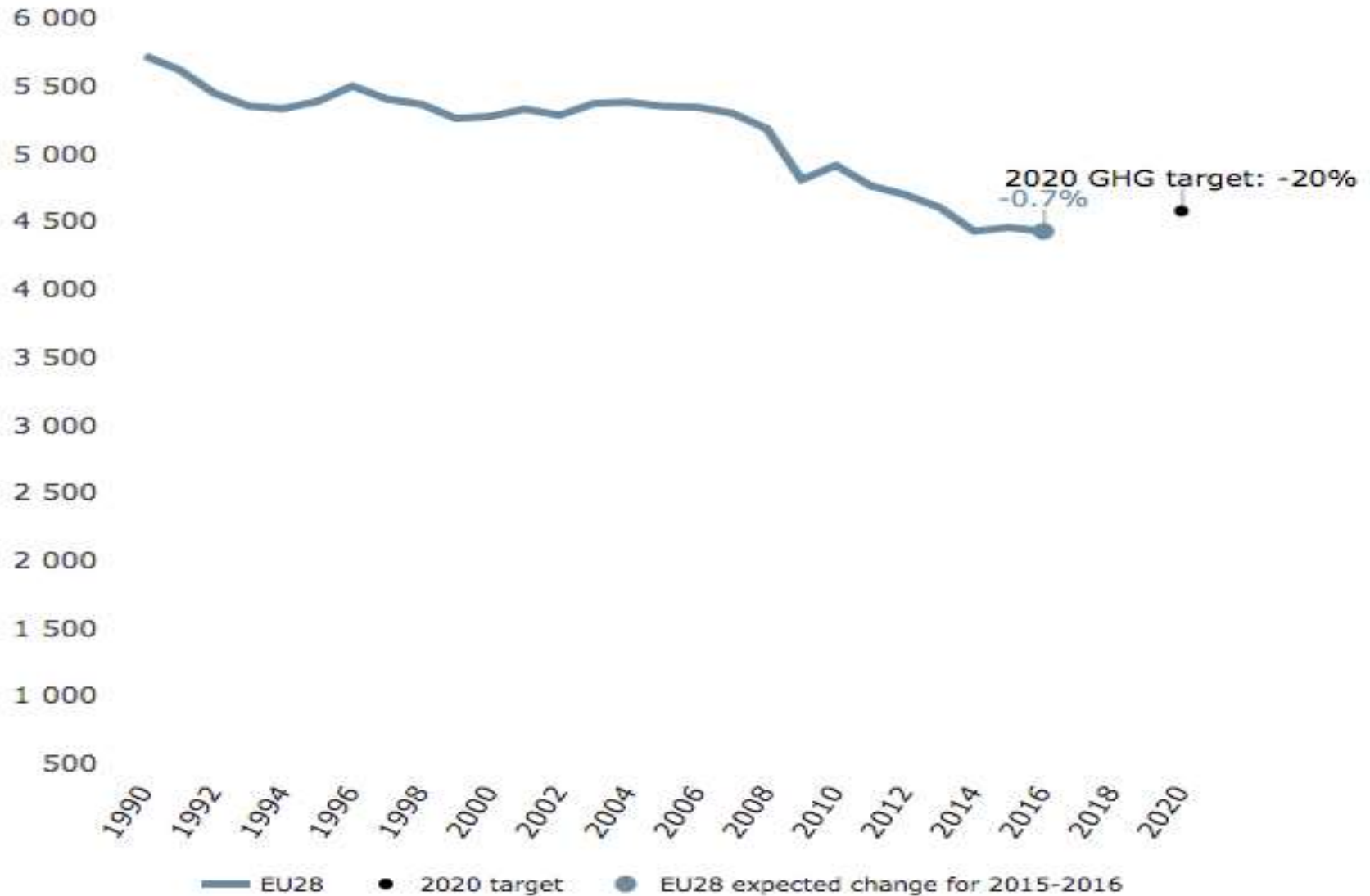
2016 **legislativní návrhy, reforma EU ETS**

2018 **Integrovaný energeticko-klimatický plán** (projednání letos)

2018 **Návrh EU v Katovicích** – 45 % snížení emisí do 2030, neutralita 2050

32 % podíl OZE na konečné spotřebě

Vývoj emisí EU (1990 – 2016)

Zdroj: EEA

Nová zpráva IPCC k oteplení o 1,5°C

Rozdíl mezi oteplením o 2°C a 1,5°C je **obrovský**

Podle studie v *Nature* činí 20 trilionů USD

Omezení nárůstu teploty **na 1,5°C** má mnoho výhod pro lidi i přírodu

Vyžaduje to ale:

rychlou a důkladnou **transformaci všech sektorů** (využití území, energetika, průmysl, doprava, budovy, města)

globální emise oxidu uhličitého musí v příští dekádě **klesnout o 45 %** oproti úrovni v roce 2010

a dosáhnout „**čisté nuly**“ do roku 2050 (tj. veškeré zbývající emise, které vyprodukujeme, budou z atmosféry odčerpány pomocí přírodních či technických opatření)

COP24 Katowice (prosinec 2018)

Přijetí **účinných pravidel** pro dodržování Pařížské dohody

Stejné požadavky na plány pro redukci emisí, kontrolu dodržování závazků a jejich revizi pro **všechny státy**

Nepodařilo se posunout jednání o **zrychlení tempa** snižování emisí

Řada států se **brání** zpřísnění svých závazků

Naopak **12 členských států EU je zpřísnuje**

COP24 Katowice **pozitivní příklady**

- 45 firem, investorů, měst a regionů z EU zveřejnilo iniciativu „Step Up Now“, - zvýšení cíle do roku 2030, **uhlíková neutralita 2050**
- Starosta Londýna Khan odhalil svůj plán na dosažení uhlíkové neutrality do roku 2030
- firma Maersk je první **přepравní společností na světě**, která hodlá dosáhnout uhlíkové neutrality své flotily do roku 2050
- útlum spotřeby uhlí byl ve **středu pozornosti**
- Rozhodnutí o ukončení financování uhelných projektů.
- Protiváha politiky prezidenta D. Trumpa – „Powering Past Coal Alliance“ – nárůst členů

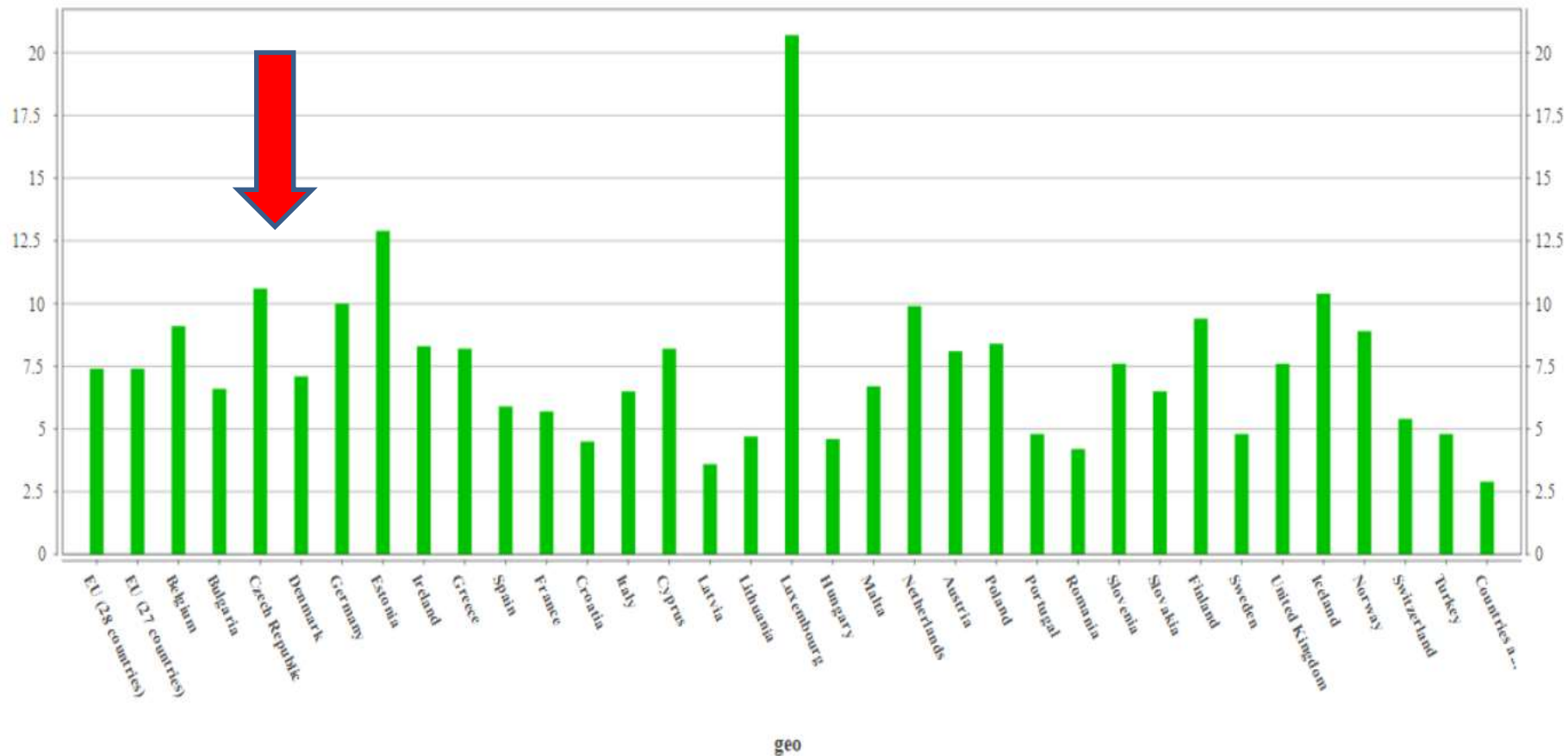

Situace v ČR? Naše stopa je příliš vysoká

CO2 emissions per inhabitant in the EU and in developing countries

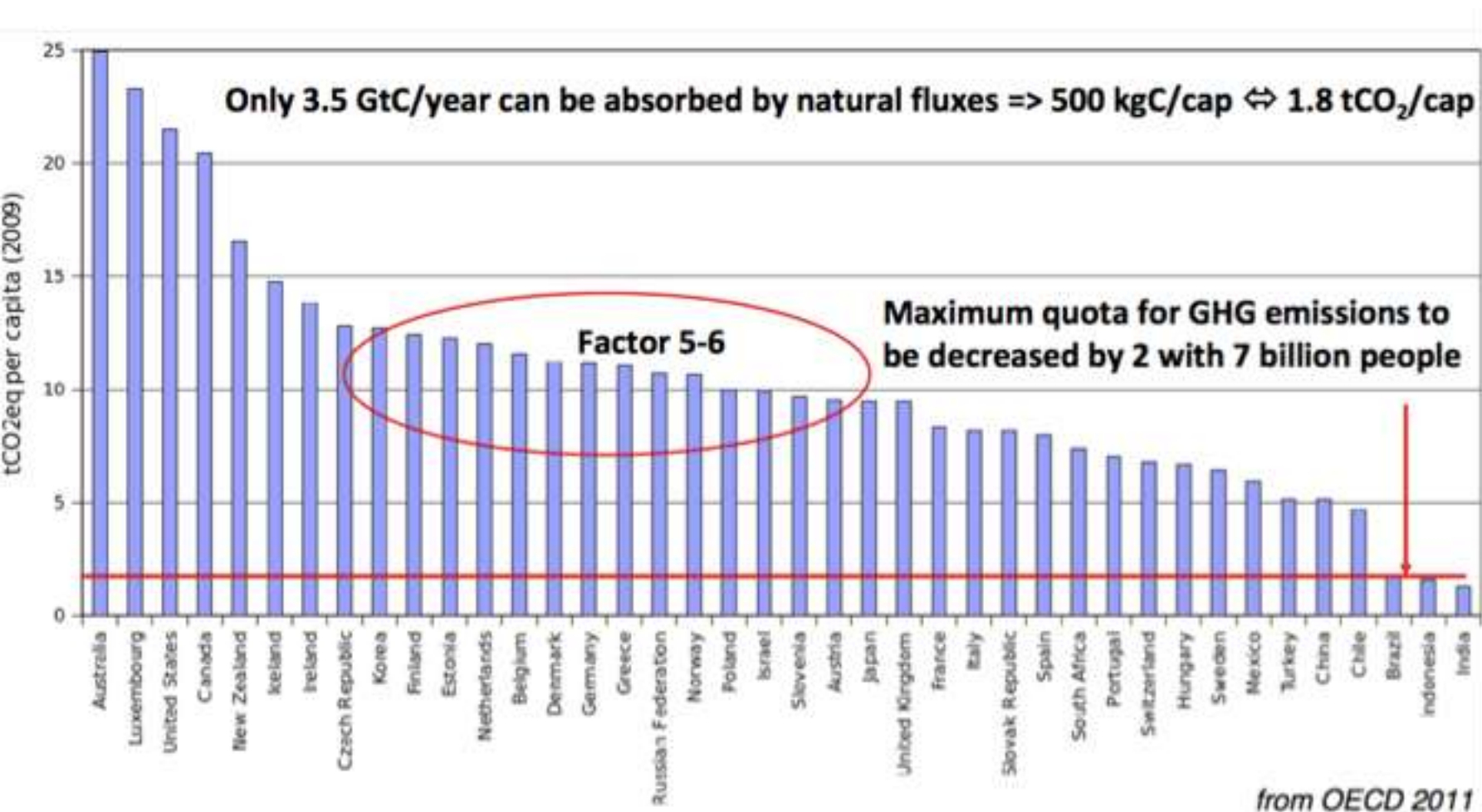
Tonnes

The indicator compares the level of CO2 emissions per inhabitant in the EU with levels in ... [more](#)

Zdroj: EEA

Je nutné snížit emise 5-6x

Klimatické ambice vlády však **nejsou** příliš vysoké

Aktuální snížení emisí **o 35 % oproti** roku 1990

Meziroční nárůst o 1,5 %

Většina snížení v 90. letech, nutné stanovit **nové cíle** (oproti 2010)

Prolomení **limitů těžby** uhlí, vývoz velkého množství levné fosilní elektřiny

Kolem 400 000 domácností topí **uhlím**

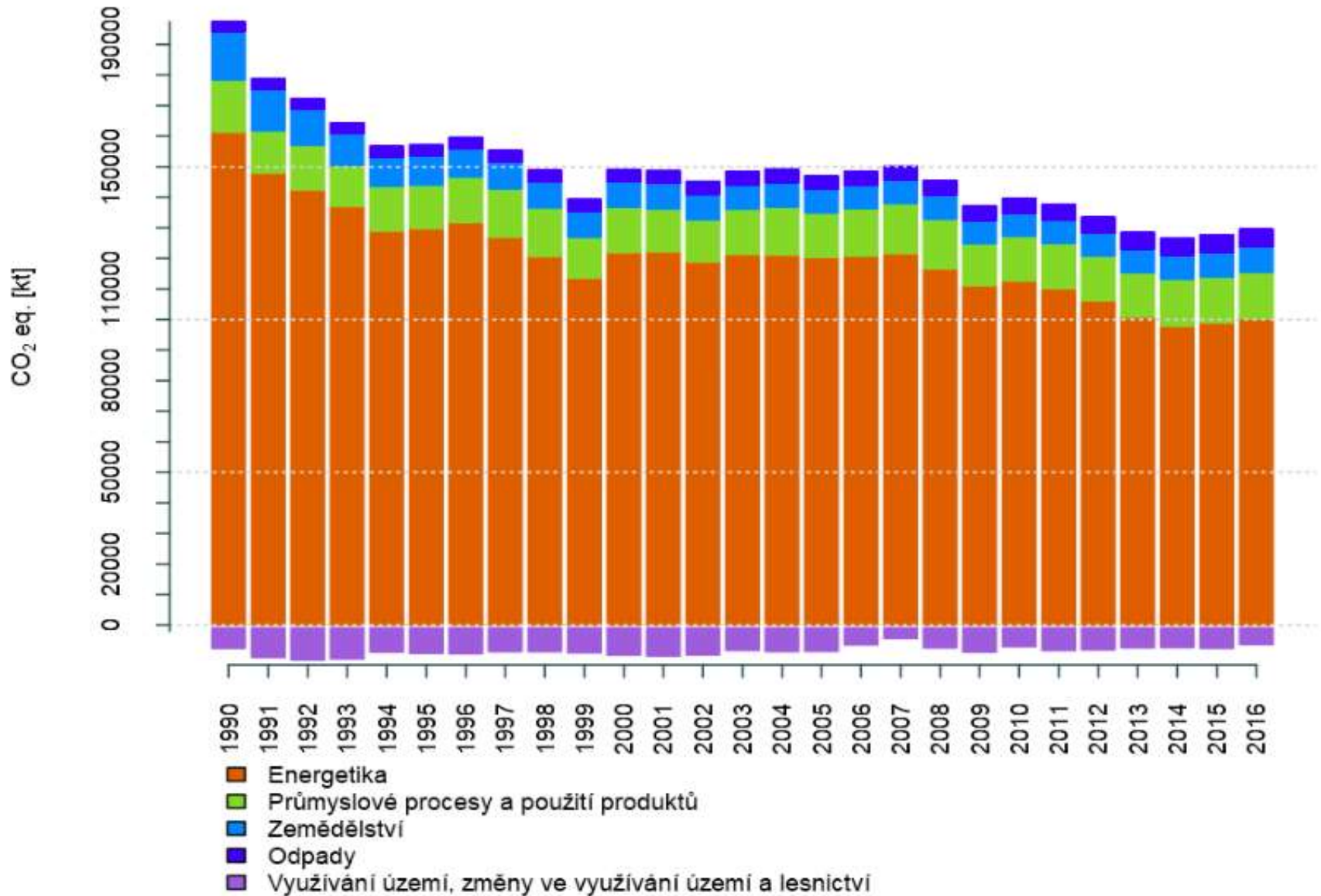
V zemi je více než **5 mil. aut** s průměrným stářím přes 10 let (2000 elektromobilů)

Stagnace či chaos v podpoře **decentrálních obnovitelných zdrojů**

Uzavřenost a skepse českého prostředí

Vývoj emisí ČR 1990 – 2016

Emise skleníkových plynů v sektorovém členění v ČR (kt CO₂ ekv.)

Klimatické finanční příspěvky ČR

110 milionů Kč do GCF do roku 2018

(tj. asi **4 promile** českého HDP, podobně v ostatních zemích V4)

Politika ochrany klimatu (MŽP, 2017) navrhuje růst příspěvků na úroveň cca **1,8 miliard Kč ročně** v roce 2030 (tj. na současný průměr zemí EU)

Klimatické finance jsou součástí
zahraniční rozvojové spolupráce

Závěr

- Uhlí a ropa musí **zůstat v zemi**
- **Uhlíková neutralita** je (za současného stavu)
velmi vzdálená
- Přitom nezbytná pro zamezení **devastujících** následků změny klimatu v druhé polovině století
- V současné době a blízké budoucnosti je bez **offsetování** (či **zachytávání** a **ukládání uhlíku**) nedosažitelná

Kontakt

RNDr. Viktor Třebický, Ph. D.

CI2, o. p. s.

E-mail: viktor.trebicky@ci2.co.cz

Tel. 777 697 388

